

8. SINIFLAR
CÜMLE ANLAMI
KAZANIM DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1. Her sanatçı, sanat eserine kendi soluğunu katar.

Bu cümledeki altı çizili sözle sanat eserinin hangi özelliği dile getirilmiştir?

- A) Öğreticilik
B) Sadelik
C) Akıcılık
D) Öznellik

2. (I) “Muharrir Bu Ya!”, Ahmet Rasim’in çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış makalelerini bir araya toplayan bir eserdir. (II) Eserde, basın tarihimizi ilgilendiren bilgiler, Karagöz ve Orta Oyunu hakkında gözlemlere dayanan açıklamalar yer almıştır. (III) Ahmet Rasim’in uzun meslek hayatının kazandırdığı bilgi ve tecrübeye dayanan makaleleri, okuyucular için çok yararlı olabilecek kalitedir. (IV) “Gazetecilik Mektebi”, “Bir Orta Oyunu Tekerlemesi”, “Halk Edebiyatında Mizah”, eserin başlıca konularından bazılarıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “öznellik” söz konusudur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

3. (I) Bodrum Kalesi, avlularında bin bir çeşit çiçek ve kuşla ziyaretçilerini karşılıyor. (II) Burası, Akdeniz’in en yeşil kalesi. (III) Kalenin dört kulesi günümüze kadar sağlam kalmış. (IV) Bu kalede tarih, gözler önünde canlanıyor; ziyaretçileri sarıp sarmalıyor, yüzyıllar ötesine götürüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnellik söz konusudur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

4. (I) Televizyon dizilerinin her zaman yaşamımızda önemli bir yeri oldu. (II) Ancak, son birkaç yıldır ağırlıklarını daha çok hissetmeye başladık. (III) Eş dost sohbetlerine kadar sızdı bu programlar. (IV) Günlük yaşamımızı, izlediğimiz dizinin ekrana geleceği güne ve saate göre planlıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma söz konusudur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

5. (I) Bu kitap, Orhan Veli’nin bütün şiirlerini bir araya getiriyor. (II) Kitapta, şiirlerin yazıldığı tarih ve yayımlandığı dergiler de belirtiliyor. (III) Bu derleme, sanatçının ilk şiirleri ile sonraki beş şiir kitabında yer alan şiirlerini kapsıyor. (IV) Kitaplarına aldığı ve almadığı şiirlerin karşılaştırmalı bir yöntemle anlatılması, Orhan Veli’nin şiirlerindeki gelişimin kolaylıkla izlenebilmesini sağlıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yorum vardır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

6. **Aşağıdakilerin hangisi bir varsayımı ifade etmektedir?**

- A) Diyelim ki bu olay gerçek değildir.
B) O, çarşamba günü geziden dönebilir.
C) İsteddiğini veririm, yeter ki sen çalış.
D) Yarın, akşam yemeğine onlar da gelebilir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişinin kendisine yönelik eleştirisi daha ağır basmaktadır?

- A) O yaşlarda, kadınla erkeği karşı karşıya getiren filmleri daha çok severdim.
- B) Sinema salonunun loşluğunda koltuğa gömüldüm mü günlük sıkıntılarımın sınırları, hayallere dalardım.
- C) O zamanlar, içinde bulunduğum koşulları değerlendiremediğim için, çok yakınımda olan mutluluğu göremez, onu çok uzaklarda arardım.
- D) Bugün artık hoşlanmadığım kaçma kovalama eylemleri üzerine kurulu romanları, o günlerde severek okurdum.

8. Bir romancıyla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi, ayrıç içindeki özellikle uyuşmamaktadır?

- A) İşlediği konuyu, çizdiği ve betimlediği karakterleri, bunlar arasındaki ilişkileri bugüne değin başka hiçbir romancının yansıtmadığı bir biçimde vermiştir. (özgünlük)
- B) Anlatımını oluşturan söz değerlerini seçerken dilin sunduğu tüm olanaklardan yararlanmış, bunları kılı kırk yaran bir tutumla kullanmıştır. (titizlik)
- C) Dili, inceliklerine dikkat ederek güzel bir biçimde kullanması, onun her dönemde okunan, yapıtlarını yaşadığı günlerin sınırdışına taşıyan bir yazar olmasını sağlamıştır. (kalıcılık)
- D) Anlatımındaki ayrıntı zenginliği, ayrıntıları işlevsel bir biçimde vermesi onun söylemine inandırıcı bir nitelik kazandırmıştır. (evrensellik)

9. (I) İnsanın duygusal derinliklerini yalın sözcüklerle anlatabilen bir yazar. (II) İlk kitabı *Öykü Kovuğu* ile öykü dünyasında yerini aldı. (III) Bu özgün kalem; kısa, bazen çok kısa yazmayı ve renkli anlatımıyla okurunu düşünmeye zorlamayı seviyor. (IV) Bir öykünün adı olan *Ömrün Yazı* tamlamasındaki çift anlam, bu kitaptaki öykülerin bölümlenmesinde de yazarın içtenlikli anlatımında da güçlü bir dalga gibi vuruyor insanı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazarın üslubuna yönelik bilgi yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. (I) Onca güzel, onca kalıcı şiir yazmış, Türk şiirine yeni renkler katmış bir şairin arada sırada kötü şiir yayımlayabileceğini kabul edebiliriz. (II) Buna bir itirazımız yok. (III) Ama bu, gelecekte onun sanatsal değerine gölge düşürür. (IV) Hangi yaşta, hangi aşamada olursa olsun şaire hep daha iyisini, yenisini yazmak yakışmaz mı?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden başlayarak olumsuz nitelikli eleştiriye yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. (I) İlhan Tarus, günümüz hikâye ve romancılarından olup Tekirdağ doğumludur. (II) Ankara'da "Zafer" adlı bir gazetede bir müddet röportaj ve fıkra yazarlığı yaptı. (III) Yazarlık hayatına tiyatro çalışmalarıyla başlayan, dördü basılmış, on iki piyesi olan sanatçı, şöhretini hikâye ve romanlarıyla sağladı. (IV) Sanatçı, konularını, çoklukla orta ve yoksul katlarda sürekli didinmeler içinde yaşayan halkın her günü hayatından alan realist bir hikâyecidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sözü edilen sanatçının eserlerinin içeriğine değinilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “değerlendirme” söz konusudur?

- A) Bu eserde, konu gerçek yaşamdan alınmış, kişiler karakterlerine uygun biçimde konuşturulmuştur.
- B) Kimi sanatçılar duygularını dile getirmek için, kimileri de kusursuz eserler yaratmak için yazarlar.
- C) Romancı, gerçekleri düş gücüyle yeniden biçimlendiren kişidir.
- D) Bu romandaki kişilerin birbiriyle ilişkisi üzerine birçok inceleme yapılmıştır.

13. (I) Bu şiirlerin tadına varabilmem için, oldukça fazla çaba harcamam gerekti.
(II) Bunların bir yanı ne kadar açık ve yalınsa bir yanı da o kadar karmaşık ve yoğun.
(III) Bu noktada, sanatçının öyküleriyle benzerlik görülüyor. (IV) Kitabın sonuna, şiirlerin sezgisel dünyasını ortaya koyacak notların eklenmesi, yararlı olabilirdi.

Yukarıdaki parçayı oluşturan cümlelerin hangisinde bir “öneri” söz konusudur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir “yakınma” söz konusudur?

- A) Dergiye girecek yazıların başka bir yerde yayımlanmamış ve özgün olması gerekir.
- B) Konudan konuya atlayan, başlığıyla içeriği birbirine uymayan yazılar bizi çok yormaktadır.
- C) İsteklerimizden birisi de gönderilen yazıların, yazı makinesiyle çift aralıklı olarak yazılmasıdır.
- D) Alt alta dizilmiş cümlelerin şiir sayılmayacağı herkesçe bilinen bir gerçektir.

15. 1769’da Nicholas Cugnot adında bir Fransız askeri tarafından karada yol alan ilk mekanik taşıt yapıncaya kadar kara taşımacılığı; katır, at gibi hayvanlar tarafından çekilen arabalarla sağlanıyordu.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karada yol alan ilk mekanik taşıt askerî amaçlarla üretilmiştir.
- B) Mekanik taşıtlar, hayvan taşımacılığını sona erdirmiştir.
- C) Hayvan gücüyle çekilen kara araçları çok uzun süre kullanılmıştır.
- D) Profesyonel taşımacılık faaliyetleri, XVIII. yüzyılda Fransa’da başlamıştır.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir “sezgi, tahmin” söz konusu değildir?

- A) Bu sırrı, sonsuza değin yüreğimde taşıyacağıma söz veriyorum.
- B) Bu olayın böyle sonuçlanacağını ben çok önceden anlamıştım.
- C) Nasıl bir mutluluk içinde bulunduğumu gözlerimden okuyordum.
- D) Bu konuyu, onun yanında rahatça konuşabileceğimi sanıyorum.

17. (I) Halka ulaşmamız, operanın halka seslenen bir sanat olduğunu anlatmamız gerekiyor. (II) Bu da büyük ölçüde halkla daha yakından iletişim kurmamıza bağlıdır. (III) Bu amaçla gelecek yıl bir yarışma düzenlemeyi ve sahnelenmeye değer görülen eserleri sahnelemeyi düşünüyorum. (IV) Eğer katılım sağlanırsa, bu tür yarışmaları ileride daha da çeşitlendirip zenginleştirerek sürdürmek istiyorum.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir *tasarı*dan söz edilmektedir?

- A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve III. D) III. ve IV.

18. **Aşağıdakilerin hangisinde karşıtlığı çağrıştıran bir anlatım vardır?**

- A) Komşular kanlı bıçaklıysa bile
Saksılar sevgi duyar pencereden pencereye
B) Senin gölgenle birleşti gölgem
Bir değil, şimdi bin gölge doğacak
C) Sevgimizin külleri savruldu göğe
Yanar artık geceler yepyeni yıldızlarla
D) Dallarda incecik bir ışık kaldı sevgiden
Hem güneş hem ay hem yıldızlar imrendi

19. (I) Her sabah sokağa çıktığımda “İstanbul’da yaşadığım için ne kadar şanslıyım!” diyorum. (II) Belki her gün pek çok sorunla yüz yüze geldiğiniz için bana karşı çıkacaksınız. (III) Ama beni, okumak kadar besleyen, benim için başlı başına bir kitaplık değeri taşıyan kenttir İstanbul. (IV) Ancak bir yandan da içim acıyor İstanbul için. (V) Çözülmeyen ve çözülemeyecek gibi görünen sorunları yüzünden değil bu.

Bu parçada I. cümlede öne sürülen düşüncenin *gerekçesi* (sebebi), numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V.

20. **Aşağıdakilerden hangisi bir “tanım” cümlesidir?**

- A) Lirik şiir, akıldan çok düş gücüne, düşünceden çok duyguya yaslanır.
B) Lirik şiirde, aşkın her türlü görünüşü, bütün yönleriyle dile getirilir.
C) Lirik şiir, duyguların, çok etkili ve coşkulu bir biçimde dile getirildiği şiir türüdür.
D) Lirik şiirde şair, sözcükleri seçerken onların ses ve görüntü gücünü göz önünde tutar.

CEVAP ANAHTARI

1-D	6-A	11-D	16-A
2-C	7-C	12-A	17-D
3-C	8-D	13-D	18-A
4-B	9-B	14-B	19-B
5-D	10-C	15-C	20-C

*“Başarı dileklerimizle...”
Hüseyin ARAS*